

Rewarding Learning

ADVANCED SUBSIDIARY (AS)
General Certificate of Education
2013

Uimhir Lárionaid

71

Uimhir Iarrthóra

Fisic

Aonad Measúnaithe AS 3

ag measúnú

Teicnící Praiticiúla (Measúnú Inmheánach)

Seisiún 1

[AY131]

DÉ MÁIRT 14 BEALTAINE, MAIDIN

AM

1 uair 30 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Tiontaigh go leathanach 2 le haghaidh Treoir agus Faisnéis bhreise.

Uimhir Ceiste	Marcanna		Athmharc
	Marc Múinteora	Seiceáil Scrúdaitheora	
1			
2			
3			
4			
5			
Marc Iomlán			

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Freagair na ceisteanna **uilig** sa leabhrán seo. Ní mór obair gharbh agus ríomhaireachtaí a dhéanamh sa leabhrán seo chomh maith. Mura n-iarrtar ort é, **ná** cuir síos ar an fhearas **ná** ar ghnáthaimh thurgnamhacha. Cuirfidh an Múinteoir/Feitheoir in iúl duit an t-ord inar chóir duit na ceisteanna a fhreagairt. Ba chóir duit aon uair an chloig a chaitheamh ar Roinn A agus 30 nóiméad ar Roinn B.

Tá ceithre thástáil ghearra thurgnamhacha i Roinn A. **Beidh an fearas ar fáil duit ar feadh 13 nóiméad i ngach ceann de na tástálacha.** Ag deireadh na tréimhse turgnamhaí 13 nóiméad seo beidh 2 nóiméad agat le haistriú go dtí an áit atá leagtha amach don chéad tástáil eile. Is féidir aon am breise a bheidh agat roimh an chéad tástáil eile a úsáid le nótaí a scríobh ar aon rud nach bhfuil comhlánaithe go fóill agat.

Ag deireadh na hoibre i Roinn A déarfai leat dul go dtí an áit atá leagtha amach le haghaidh Roinn B. Tá ceist amháin i Roinn B mar a mbeidh ort sraith de thorthaí turgnamhacha a anailísiú.

FAISNÉIS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 40 an marc iomlán don pháipéar seo.

Tá 20 marc ag dul do Roinn A agus do Roinn B araon.

Léiríonn figiúirí idir lúbíní ar thaobh na lámhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach cuid de cheist.

Tá cead agat áireamhán leictreonach a úsáid.

LEATHANACH BÁN

(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

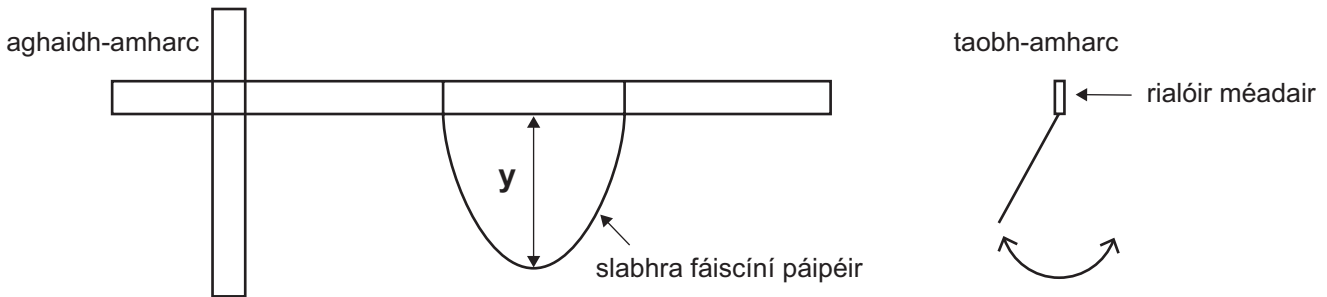
Roinn A

Marc Múinteora	Seiceáil Scrúdaitheora	Athmharc

1 Sa turgnamh seo tá tú le fiosrúchán a dhéanamh ar an dóigh a n-athraíonn peiriad an ascalaithe atá ag slabhra fáiscíní páipéir de réir mar a athraítear an fad y , a thaispeántar i **bhFíor 1.1**.

(a) Tá an fearas i **bhFíor 1.1** curtha i dtreoir duit cheana féin. Déan tomhas ar fhad y agus taifead an luach i **dTábla 1.1**.

Nuair a dhíláithrítear an slabhra fáiscíní páipéir fad beag i bplána atá ingearach leis an rialóir méadair, déanfaidh sé ascalú mar a thaispeántar sa taobh-amharc.

Fíor 1.1

Díláithrigh an slabhra fad beag go cothrománach agus lig dó ascalú. Glac léamha ionas go dtig leat T , peiriad an ascalaithe, a aimsiú tríd an am a thomhas agus a thaifeadadh do 10 n-ascalú. Déan na torthaí uilig a thaifeadadh i **dTábla 1.1**.

Coigeartaigh y trí na lúba sreangáin a shleamhnú feadh an rialóra méadair ionas gurb ionann y agus leathchuid den luach tosaigh, agus ansin déan an gnáthamh thuas arís.

Tábla 1.1

y/mm	Am do 10 n-ascalú/s	T/s

[2]

--	--	--

- (b) (i) Gan ríomh a dhéanamh, cad é mar a bheadh a fhios agat ó na torthaí a fuair tú i **dTábla 1.1** nach bhfuil **y** agus **T** i gcomhréir inbhéartaithe lena chéile?

_____ [1]

- (ii) Úsáid na torthaí i **dTábla 1.1** le ríomhanna a dhéanamh lena fháil amach cé acu tá, nó níl, **y** agus **T** comhréireach. Mínigh do fhreagra.

An bhfuil **T** comhréireach le **y**? Tá Níl

Míniú:

_____
_____
_____ [2]

Marc Múinteora	Seiceáil Scrúdaitheora	Athmharc

2 Sa turgnamh seo glacfaidh tú tomhais a chuirfidh ar do chumas achar leathán páipéir A4 a ríomh agus an éiginnteacht bhainteach i do fhreagra a fháil.

(a) Bain úsáid as an rialóir a chuirtear ar fáil le fad agus leithead an leatháin bháin A4 a chuirtear ar fáil a thomhas. Luaigh an éiginnteacht atá i ngach ceann de do thomhais.

Fad = _____ $\pm$ _____ cm

Leithead = _____ $\pm$ _____ cm [1]

(b) Ríomh achar an leatháin pháipéir, agus an éiginnteacht i do luach den achar. Taispeáin do chuid oibre uilig go soiléir.

Achar = _____ $\pm$ _____ cm² [3]

(c) Bheadh tiús an leatháin de dhíth fosta le toirt an leatháin pháipéir a ríomh. Cuir síos ar an dóigh a dtomhaisfeá tiús an pháipéir le luach beacht a chinntiú.

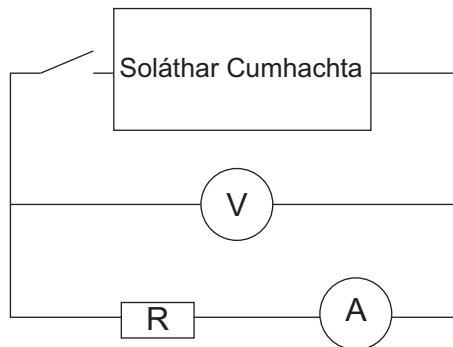
_____
_____
_____ [1]

Marc Múinteora	Seiceáil Scrúdaitheora	Athmharc

LEATHANACH BÁN

(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

- 3 Sa turgnamh seo, glacfaidh tú tomhais de shruth agus de dhifríocht poitéinsil ionas go mbeidh tú in ann an fhriotaíocht inmheánach atá ag soláthar cumhachta a oibriú amach. Cuirtear an ciorcad a thaispeántar i **bhFíor 3.1** ar fáil duit. Tá luach tosaigh de $10\ \Omega$ ag an fhriotóir R sa chiorcad.

Fíor 3.1

- (a) Druid an lasc agus taifead na luachanna i **dTábla 3.1** don sruth sa chiorcad agus don dhifríocht poitéinsil trasna an tsoláthair. Cuir an friotóir dar luach $22\ \Omega$ isteach in áit R agus déan an gnáthamh arís. Ar deireadh, cuir an friotóir $47\ \Omega$ isteach in áit an fhriotóra seo agus déan an gnáthamh arís eile. Taifead na torthaí i **dTábla 3.1**. [1]

Tábla 3.1

Friotaíocht/ Ω	Sruth/A	Voltas/V	Cumhacht/W
10			
22			
47			

- (b) Ríomh an chumhacht a scaiptear sa fhriotóir i ngach cás agus úsáid an colún deiridh de **Thábla 3.1** leis na luachanna a thaifeadh. [1]

Marc Múinteora	Seiceáil Scrúdaitheora	Athmharc

(c) Baineann an chumhacht luach uasta amach nuair is ionann an fhriotaíocht, R, agus friotaíocht inmheánach an tsoláthair. Cé acu luach friotaíochta as **Thábla 3.1** is cóngaraí do fhriotaíocht inmheánach an tsoláthair? Cuir síos ar an dóigh a bhféadfá luach níos beaichte a fháil do fhriotaíocht inmheánach an tsoláthair.

---

[3]

Marc Múinteora	Seiceáil Scrúdaitheora	Athmharc

4 Sa turgnamh seo, glacfaidh tú tomhais le cur ar do chumas luach a ríomh do fhriotachas miotail.

Tá an t-ilmhéadar socraithe le cur ar do chumas friotaíocht an tsampla den tsreang mhiotail a thomhas go díreach.

Ná coigeartaigh suíomh na bhfáiscíní crogaill ar an tsreang.

(a) Beidh na tomhais seo a leanas de dhíth leis an fhriotachas a ríomh. Déan iad seo a thaifeadadh i **dTábla 4.1**.

- Friotaíocht na sreinge ón ilmhéadar.
- Trastomhas na sreinge miotail ag úsáid an scríúthomhsaire micriméadair.
- Fad na sreinge idir na fáiscíní crogaill.

Tábla 4.1

Tomhas	Luach			Aonad
Friotaíocht				Ω
Trastomhas			Meánluach	
Fad			Meánluach	

[2]

(b) Bain úsáid as na luachanna i **dTábla 4.1** agus as an chothromóid $R = \frac{\rho l}{A}$ le friotachas an tsampla den tsreang a ríomh.

Friotachas = _____ Ω m

[3]

Marc Múinteora	Seiceáil Scrúdaitheora	Athmharc

LEATHANACH BÁN

(Leanann ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

Roinn B

Tonnta Uisce

- 5 Rinneadh turgnamh leis an dóigh a mbíonn luas toinne, v , ag taisteal trí uisce domhain, ag brath ar thonnfhad na toinne, λ , a fhiosrú. Tomhaiseadh na hamanna, t , a thóg sé ar na tonnta fad **5.00 m** a thaisteal agus taifeadh na torthaí i **dTábla 5.1**.

- (a) Ríomh luas na toinne do gach tonnfhad agus taifead do luachanna go dtí líon cuí d'fhigiúirí bunúsacha sa tríú colún de **Thábla 5.1**. [2]

Tábla 5.1

λ/m	t/s	$v/\text{m s}^{-1}$	
0.45	5.97		
0.70	4.78		
0.95	4.14		
1.20	3.73		
1.45	3.31		

- (b) Tugann **Cothromóid 5.1** an gaol idir v agus λ , an áit ar tairiseach P .

$$v = \sqrt{\frac{P\lambda}{2\pi}} \quad \text{Cothromóid 5.1}$$

- (i) Úsáid **Cothromóid 5.1** lena thaispeáint go mbeidh graf dronlíneach a **rachaidh tríd an bhunphointe** mar thoradh ar ghráf de v^2 a bhreacadh in aghaidh λ . [2]

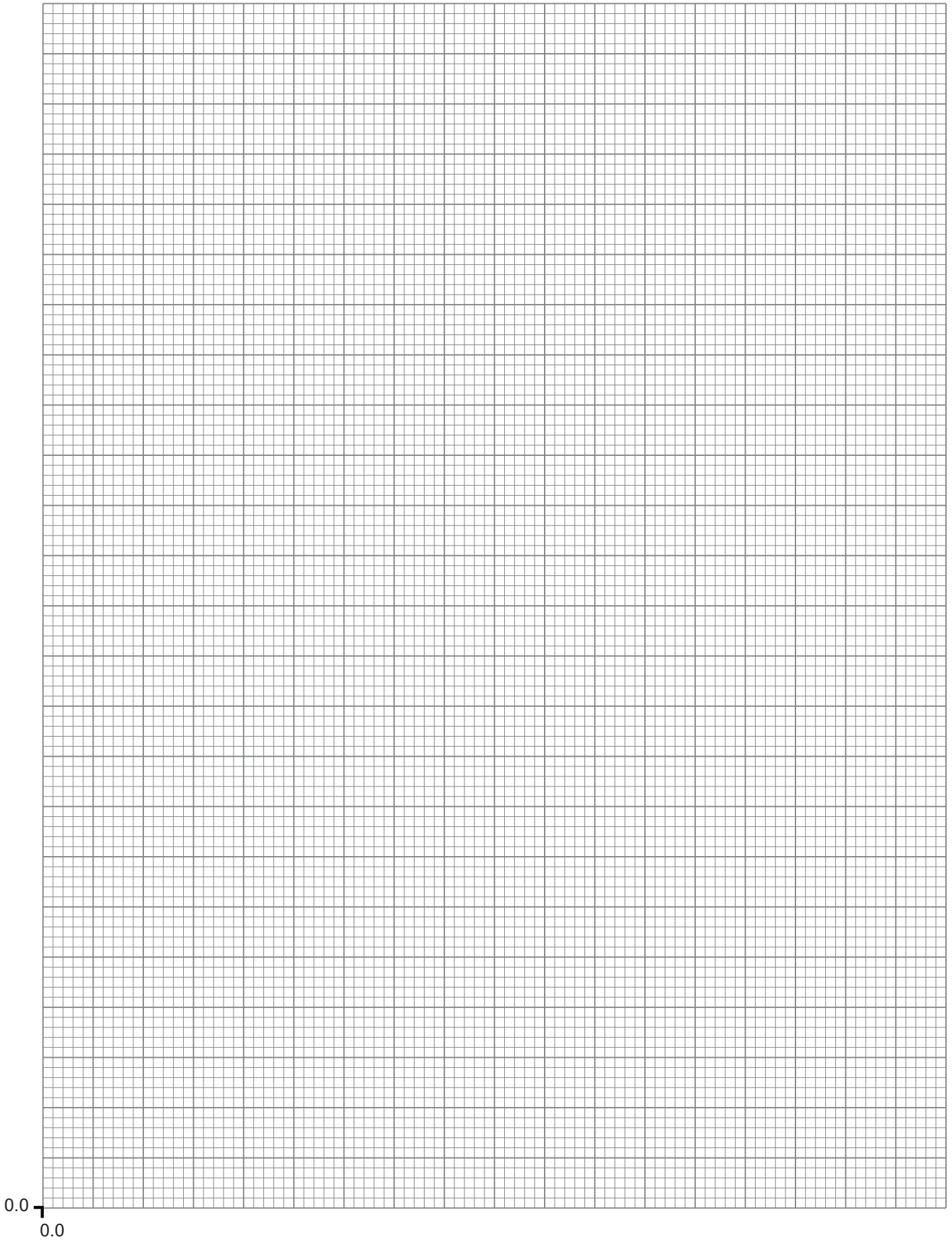
- (ii) Tá breacthaí eile ann seachas sin a moladh in **(b)(i)** a mbeidh graf dronlíneach mar thoradh orthu fosta. Luaigh breacadh amháin eile a mbeadh graf dronlíneach mar thoradh air.

y-ais: _____ x-ais: _____ [1]

Próiseáil Sonraí

- (c) (i) Cuir an chainníocht atá le ríomh leis an ghraf in **(b)(i)** a tharraing, **agus ní an moladh eile agat féin**, mar cheannteideal ar cholún bán **Thábla 5.1**. Cuir an t-aonad cuí isteach. [1]
- (ii) Ríomh na luachanna uimhriúla atá de dhíth leis an cholún bhán i **dTábla 5.1** a chomhlánú. [2]
- (iii) Ar eangach **Fhíor 5.1**, bain úsáid as na sonraí próiseáilte i **dTábla 5.1** leis an ghraf a tugadh in **(b)(i)** a tharraingt. Lipéadaigh na haiseanna agus roghnaigh scálaí cuí. Breac na pointí agus tarraing dronlíne an oiriúnaithe is fearr. [5]

Marc Múinteora	Seiceáil Scrúdaitheora	Athmharc

Fíor 5.1

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.